

УДК 338.483

Олена МІЩЕНКО

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ РІЧКОЮ СТОХІД

Річка Стохід – права притока р. Прип'яті, витікає з невеликого озера, розміщеного на південь від с. Семеринське Локачинського району й впадає в р. Прип'ять на 580 км від її гирла. Загальний напрям течії – із півдня на північ, але в середній течії робить різкий поворот на схід, у зламі якого розмістилося с. Угли Ковельського району. Це типова поліська річка з дуже повільною течією, заболоченою заплавою і нечітко вираженими корінними берегами. Повільність течії річки забезпечує можливість здійснення в її межах туристичних водних походів 1 категорії складності. Велика кількість русел, затонів і стариць цієї річки, з одного боку приваблює рекреантів, з другого створює небезпеку заблукати. Тому під час водного сплаву рекреантів повинен супроводжувати фахівець-провідник. Засобами для пересування вздовж р. Стохід слугують мотокатери та байдарки.

При розробленні туристського маршруту необхідно сформувати його паспорт, де подається така інформація: відомості про маршрут, відомості про район подорожі, цінні туристські об'єкти та короткий їх опис, технічний опис маршруту, картографічні матеріали [1]. При формуванні технічного опису треба описати можливі небезпечні ділянки в межах маршруту, а також рекомендації щодо необхідних речей туристів.

Водний маршрут «Чарівний світ Полісся» популярний не лише серед волинян, а й мандрівників з інших куточків України. Його протяжність 46 км. Починається цей маршрут біля Любешівського парку, далі проходить руслом р. Стохід, до впадіння в р. Прип'ять, а потім річкою Прип'ять до берега оз. Люб'язь [2]. Уздовж маршруту, у с. Сваловичі, можна спостерігати хати, кригі очеретом. Зупинки, заплановані в межах маршруту, дадуть змогу побачити всю привабливість Волинського Полісся. Цей маршрут має на шляху природні перешкоди та небезпечні ділянки. Наприклад, на ділянці маршруту смт Любешів – ур. Попівка можна побачити велику кількість русел, береги, порослі травою і очере-

том; від ур. Попівка до с. Бучина ділянка маршруту характеризується звивистим та вузьким руслом, подекуди завширшки 1,5–2 м, є місця з поваленими деревами.

Водний маршрут «Чарівний світ Полісся» використовується під час проведення Міжнародного фестивалю з екстремального водного туризму «Поліська регата» який приурочений святу працівників природоохоронної справи. Такі змагання проходять на байдарках й відбуваються у двома етапами. У перший день учасники долають маршрут завдовжки 28 км, де можна бачити численні русла р. Стохід. Другого дня маршрут проходить р. Прип'ять до мальовничого оз. Люб'язь, де відбувається фініш та визначення переможців.

Цікавий водний маршрут с. Угли – с. Заячівка функціонує у Ковельському районі. Його протяжність сягає 40 км. Засобом сплаву слугує байдарка [3]. Маршрут розрахований на два дні проходження. Перший день с. Угли – с. Ситовичі. Другий день із с. Ситовичі до с. Заячівка. Село Угли розташоване на пагорбі. Тут річка робить різкий поворот у північному напрямку. У с. Підріжжя, на лівому березі річки розташована археологічна пам'ятка, двошарове поселення, у нижньому горизонті якого виявлено заглиблені житла і господарські споруди, фрагменти кераміки, металеві предмети та інші знахідки пізньозарубинецької і пшеворської культур (I ст. до н.е. – II–III ст. н.е). Верхній горизонт займають матеріали другої половини тисячоліття: ранньослов'янські півземлянкові житла з глиняними печами, господарські ями. Виявлено ліпну кераміку VI–IX ст., залізні ножі, кістяні приколки. Уздовж цього маршруту річка подекуди мандрує, то звужується, то розливається просторими плесами.

Упродовж кількох кілометрів вздовж русла від с. Угли трапляються заболочені заплави, густі очерети, небезпечні загати з гілок, що споруджують місцеві рибалки. Це завдає багато шкоди річці, зокрема сповільнюється течія, заростає русло. Неподалік с. Ситовичі спостерігається невеликий заліснений та заболочений острів. Водний сплав проходить повз с. Озерне, що має таку назву через озеро, яке є в його межах. Варто зазначити, що в районі сіл Ситовичі та Озерне є меморіальне кладовище воїнів Першої світової війни. Тут більше ніж рік проходила лінія фронту між російськими та австронімецькими військами, яка утворилася після Брусиловського прориву, унаслідок цього було знищено багато

довколишніх населених пунктів. У с. Гулівка річка розпадається на декілька рукавів. Неподалік цього села, на правому березі, розміщений гідрологічний заказник «Гулівський». Це болото, поросле рідколіссям вільхи чорної та берези, а також чагарниками. Часто маршрут вздовж річки перетинає зарослі різак алоєвидного (осота), листки якого є гострими як леза, з колючками. Пройшовши вузьким руслом річки Стохід, маршрут закінчується с. Заячівка.

Міжнародні змагання з екстремального туризму «Стохід-дербі» традиційно проводяться в червні з метою розвитку водного туризму, обміну досвідом та розширення дружніх і ділових зв'язків між туристичними та спортивними групами з України та сусідніх країн. Місце проведення змагань – ділянка р. Стохід між с. Сітовичі і с. Рудка Червінська. Ширина заплави річки на ділянці змагань пересічно становить від 0,2–2 км. Тут фіксуються заболочені ділянки, десятки рукавів і старих русел, що заросли очеретом, болотною травою, багато повалених дерев, корчів, здатних пошкодити судно. Під час змагань організовується рятувальний загін, у складі якого є лікар.

Отже, здійснюючи туристичні маршрути річкою Стохід можна ознайомитися з дивовижними поліськими ландшафтами, історією Волинського краю. Для активного розвитку водного туризму необхідно створювати туристичні інформаційні центри, пункти з прокату туристичного спорядження, а також регулярно проводити активну рекламно-інформаційну кампанію, залучаючи до розроблення маршрутів молодь навчальних закладів регіону.

Список використаних джерел

1. Міщенко О. В. Розвиток екологічного туризму в національних природних парках Волинської області: монографія / О. Міщенко, Л. Черчик. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 164 с.
2. Міщенко О. В. Туристичні маршрути національних природних парків Волинської області / О. В. Міщенко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія. – Тернопіль, 2014. – Вип. 37, № 2. – С. 106–111.
3. <http://board.lutsk.ua/topic/84690-splavi-vodn-pohodi-ta-marshruti>